

Кыргыз Республикасынын калктуу конуштарынын орточо бийиктик белгилерин аныктоо боюнча методикалык колдонмо

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Кыргыз Республикасынын калктуу конуштарынын орточо бийиктик белгилерин аныктоо боюнча методикалык колдонмо (мындан ары-Колдонмо) Кыргыз Республикасынын калктуу конуштарын бийик тоолуу зоналарга киргизүү максаты үчүн алардын орточо бийиктик белгилерин аныктоонун бирдиктүү талаптарын жана тартибин аныктайт.

2. Колдонмо Кыргыз Республикасынын Конституциясына, “Бийик тоолуу шарттарда жана алыскы барууга кыйын зоналарда жашаган жана иштеген адамдар үчүн мамлекеттик гарантиялар жана компенсациялар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, “Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-июнундагы № 319 “Мамлекеттик органдардын укуктук мүнөзгө ээ актыларын кабыл алуу тартиби жөнүндө” токтомуна, 2024-жылдын 12-февралындагы № 53 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Жер ресурстары, кадастр, геодезия жана картография боюнча мамлекеттик агенттик жөнүндө жобого ылайык иштелип чыккан.

3. Бул колдонмо калктуу конуштардын орточо бийиктик белгилерин аныктоого бирдей жана ачык мамилени түзүүгө жана бийик тоолуу калктуу конуштардын тизмектерин түзүүдө жана актуалдаштырууда кабыл алынган чечимдердин салыштырмалуулугун камсыздоого багытталган.

4. Бул колдонмонун жоболору Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан бийик тоолуу зоналарга кирген калктуу конуштардын тизмектерин даярдоодо, кайра кароодо жана тактоодо колдонулууга тийиш.

5. Калктуу конуштардын бийиктик белгилерин аныктоо Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийиктик системасында жүзөгө ашырылат.

6. Бул Колдонмо менен белгиленген калктуу конуштун орточо бийиктик белгилерин аныктоо методу калктуу конуштардын бийиктик белгилерин аныктоо тартибин ченемдик жөнгө салуу, укуктуу бирдей жана ачык-айкын колдонууну камсыз кылуу, ошондой эле калктуу конуштарды бийик тоолуу зоналарга киргизүү жөнүндө чечимдерди кабыл алууда субъективдүүлүктү жоюу максатында иштелип чыккан.

2- глава. Негизги түшүнүктөр

7. Бул Колдонмодо төмөнкү негизги түшүнүктөр колдонулат:

1) **калктуу конуштун бийиктик белгиси** - деңиз деңгээлинен абсолюттук бийиктиги, метр менен көрсөтүлөт;

2) **калктуу конуштун турак жай курулган бөлүгү** - калктын туруктуу жашоосу үчүн пайдаланылган турак үйлөр жана социалдык инфраструктура объекттери жайгашкан калктуу конуштун аймагы;

3) **калктуу конуштун орточо бийиктик белгиси** - бул Колдонмодо белгиленген тартипте аныкталуучу, калктуу конуштун бийиктигинин эсептик мааниси.

3-глава. Бийиктик белгилерин аныктоо үчүн маалымат булактары

8. Калктуу конуштардын минималдуу жана максималдуу бийиктик белгилерин аныктоо маалыматтардын төмөнкү булактарынын негизинде жүзөгө ашырылат:

– Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Жер ресурстары, кадастр, геодезия жана картография боюнча мамлекеттик агенттиктин алдындагы “Мамкартография” геодезия жана картография боюнча мамлекеттик мекемеси картографиялык-геодезиялык фондунда турган картографиялык материалдардын;

– Жерди аралыктан зонддоо материалдарынын, анын ичинде ачык булактардан алынган материалдардын;

– Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын карамагында турган геодезиялык жана картографиялык иштердин маалыматтарынын;

– ачык булактардан алынган маалыматтардын (жалпыга жеткиликтүү картографиялык жана геомаалыматтык ресурстар).

9. Калктуу конуштардын бийиктик белгилери калктуу конуштун турак жай курулган бөлүгүнүн чегинде гана аныкталат.

10. Чачыранды курулуш болгондо, калктын туруктуу жашоосу үчүн пайдаланылуучу аймактын участоктору гана эске алынат.

4-глава. Калктуу конуштун орточо бийиктик белгисин аныктоо тартиби

11. Калктуу конуштун минималдуу бийиктик белгиси (Н мин.) калктуу конуштун турак жай курулган бөлүгүнүн бийиктигинин эң кичине мааниси катары аныкталат.

12. Калктуу конуштун максималдуу бийиктик белгиси (Н макс.) калктуу конуштун турак жай курулган бөлүгүнүн бийиктигинин эң чоң мааниси катары аныкталат.

13. Калктуу конуштун (Н чөйрөнүн) орточо бийиктик белгиси төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$N \text{ чөйрө} = (N \text{ макс.} + N \text{ мин.}) / 2$$

14. Калктуу конуштун орточо бийиктик белгисинин алынган мааниси Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген бийиктиктин чектик маанилерине ылайык калктуу конуштарды бийик тоолуу зоналарга киргизүү максатында колдонулат.

5- глава. Талаштуу учурларда бийиктик белгилерин тактоо

15. Пикир келишпестиктер келип чыккан учурда, жарандардын кайрылуулары түшкөндө, маалыматтарды актуалдаштыруу зарыл болгондо, орточо бийиктик белгисинин эсептик мааниси белгиленген чектик деңгээлге жакын болгондо, ошондой эле калктуу конуштун курулган турак жай аймагынын бир бөлүгү белгиленген бийиктик чегинен ашып кеткен учурларда, калктуу конуштун бийиктик белгилерин тактоо жүргүзүлөт.

16. Бийиктик белгилерин тактоо геодезиялык өлчөөлөрдү аткаруу үчүн талаага чыгуу аркылуу жүзөгө ашырылат.

17. Геодезиялык өлчөөлөр Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Жер ресурстары, кадастр, геодезия жана картография боюнча мамлекеттик агенттиктин алдындагы “Мамкартография” геодезия жана картография боюнча мамлекеттик мекемеси тарабынан сертификатташтырылган геодезиялык приборлорду колдонуу мненен аткарылат.

18. Геодезиялык өлчөөлөрдүн натыйжалары техникалык отчет же түшүндүрмө кат түрүндө таризделет жана калктуу конуштун бийиктик белгилерин тактоо үчүн пайдаланылат.

6 -глава. Бийиктик белгилерин аныктоонун мезгилдүүлүгү

19. Бийик тоолуу калктуу конуштардын тизмегин инвентаризациялоо максатында калктуу конуштардын орточо бийиктик белгилерин аныктоонун жана кайра кароонун мезгилдүүлүгү зарылдыгына жараша белгиленет.

20. Бийиктик белгилерин кезексиз тактоого төмөнкү учурларда жол берилет:

- 1) калктуу конуштун курулушунун мүнөзү өзгөргөндө;
- 2) административдик-аймактык кайра түзүүлөрдө;
- 3) мурда колдонулган маалыматтарда каталар табылганда.

7-глава. Корутунду жоболор

21. Калктуу конуштарды бийик тоолуу зоналарга киргизүү максаты үчүн алардын орточо бийиктик белгилерин аныктоонун башка ыкмаларын колдонууга жол берилбейт.

22. Бул Колдонмону колдонуу курулуштун мүнөзү өзгөргөн же болбосо орточо бийиктик белгисин эсептөөнүн жыйынтыгына таасир этүүчү

жагдайлар аныкталган учурларда, калктуу конуштардын бийиктик мүнөздөмөлөрүн тактоонун зарылдыгын жокко чыгарбайт.

23. Бул колдонмо ал белгиленген тартипте бекитилген күндөн тартып колдонулууга тийиш.